

Interreg

Co-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

Sustainable Silage

Skābbarība. Gatavošanas prakse un analīžu rezultāti

Ieva Krakopa

Liellopu ēdināšanas konsultante

2023. gada klimata izaicinājumi

2021.g.1.pļāv.

2023.g.1.pļāv.

2023. gada klimata izaicinājumi

Mērķi

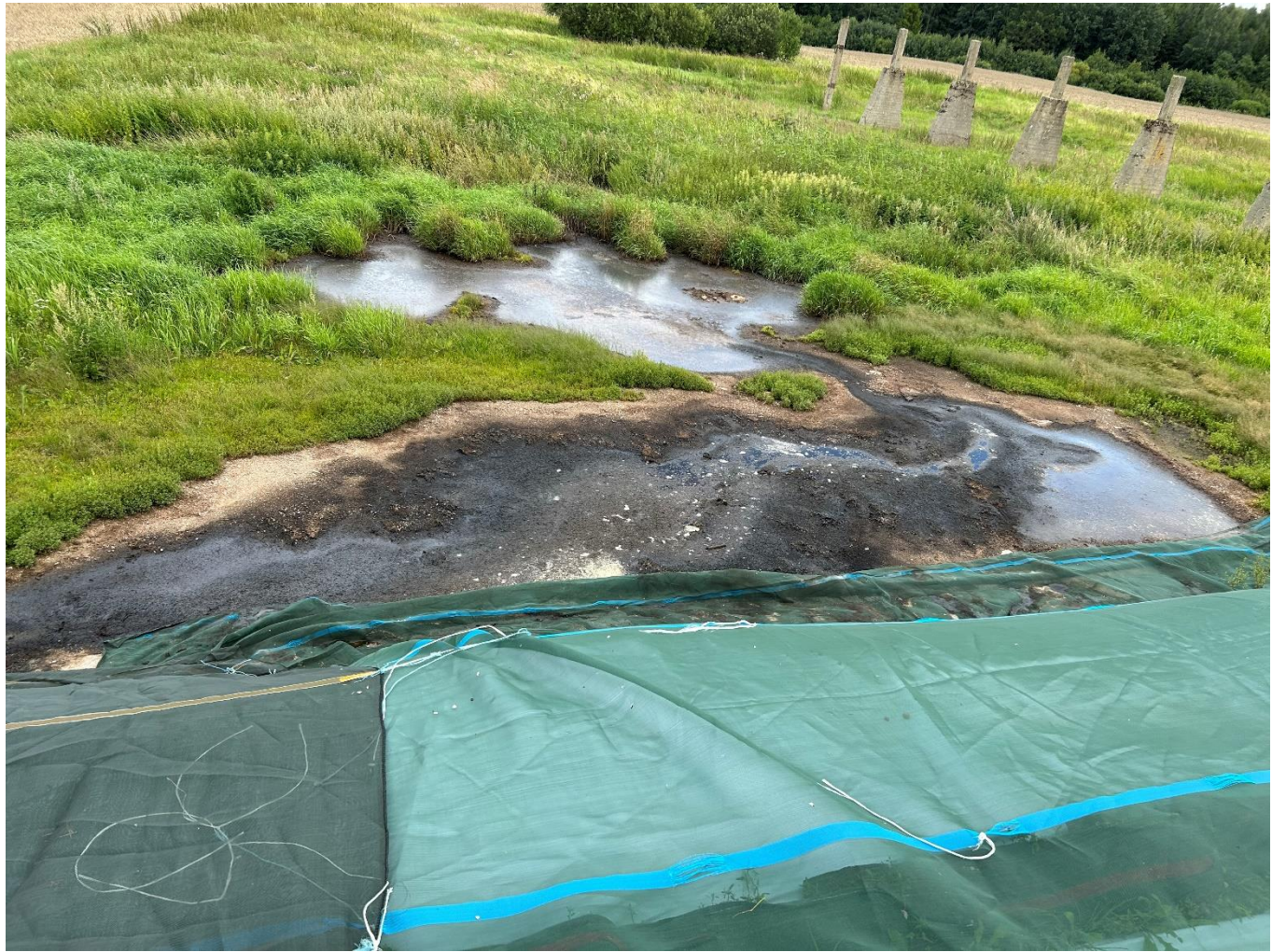
- Iekonservēt un saglabāt maksimāli daudz barības vielu no lopbarības kultūras
- Samazināt zudumus visā gatavošanas un glabāšanas laikā, kā arī pie izēdināšanas
- **Peļņu nesoša skābbarība!**
- Samazināt zudumus = palielināt peļņu
- Samazināt zudumus = samazināt SEG emisijas

Barības vielu zudumi

- Redzami un neredzami zudumi
- Uz lauka, iepildīšanas, fermentācijas, uzglabāšanas un izēdināšanas

A photograph showing a concrete dam structure in the background. In the foreground, there is a large, dark pile of hay or straw. A stream flows through the hay, and the water appears dark and turbulent. The sky is overcast, and a line of trees is visible in the distance behind the dam.

Pārāk augsta
tolerance pret
rupjās barības
zudumiem

Zāles gatavošana lopbarībā

Skābbarības ieskābšana

- Tiklīdz zāle nopļauta lopbarībai, apstājas fotosintēzes process un sākas CO₂ izdalīšanās
- Sagatavošanas process vienmēr saistīts ar zudumiem
- CO₂ un slāpekļa zudumi (emisijas)

Cukuri zālē un to nozīme

- 100% sagremojamība kā barības elementam
- Veidojas fotosintēzes rezultātā
- Galvenā “degviela” ieskābšanas procesam (barība baktērijām)
- Siebrzāles satur vairāk, nekā tauriņzieži, kukurūzas skābbarībā maz
- Cukuru saturs skābbarībā pēc fermentācijas

Sagremojamība – enerģijas avots

- Sausnas sagremojamība
- Organiskās vielas sagremojamība
- NDF (neitrāli skalotās kokšķiedras sagremojamība), % no NDF
- Aprēķinātā enerģija: NEL, NEG, NEM

NDF sagremojamība

- Svarīgākais rādītājs zāles-tauriņziežu skābbarībām
- Stiebrzālēs augstāks
- Lucernā viszemākais

NDF sagremojamība

- 25 % atšķirība starp jaunu zāli un pāraugušu
- 4,5 % NDF sagremojamība = 1 kg piena, 0,8 kg sausas apēdamība
- Īpašs akcents uz pirmo pļāvumu

Proteīna saturs skābbarībā

- Lētākais proteīna avots
- Minimālais kritērijs kvalitatīvai barībai > 14% sausnā
- Kopproteīns=kopslāpekļis (ne viss ir zelts, kas spīd)
- Dažādas proteīna formas skābbarībā

Svaigās zāles proteīna izmaiņas

- Barības līdzekļi satur dažādu olbaltumu un dažus veidus neproteīna slāpekļa savienojumus (NPN).
- Proteolīze vītinašanas un fermentācijas laikā

Svaiga zāle – peptīdi, brīvās aminoskābes un nitrāti

Skābbarība – vairāk brīvo aminoskābju, amonjaks un amīni

Augsts amonija slāpekļa saturs

- Optimālais skābbarībā < 8% no kopproteīna

Cēloņi:

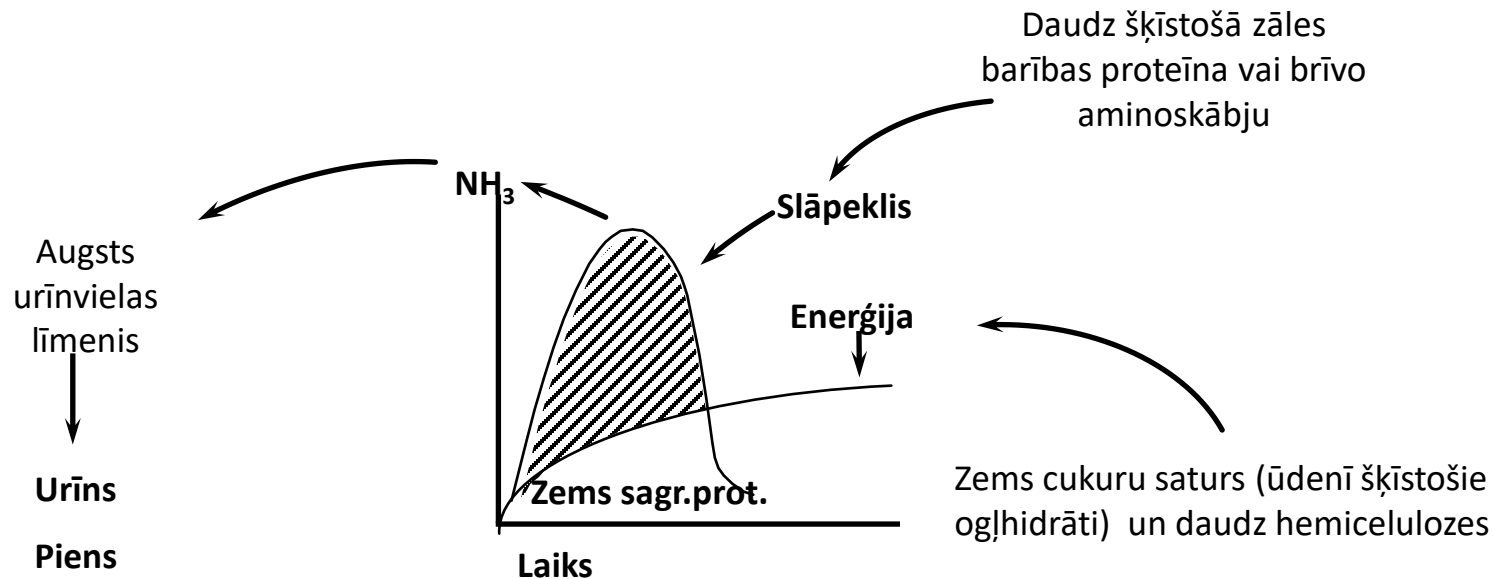
Zems sausnas saturs kopā ar

augstu kopproteīna saturu skābējamā masā, maz vai zaudēti cukuri, klostrīdiju darbība, sviestskābes rašanās

Novēršana: tas pats, kas noteksulai, ierobežot klostrīdijas

Zema skābbarības proteīna efektivitāte spurekļa fermentācijas procesos

Labs cukuru saturs ieskābējamā masā

- Cukuru saturs augos
- Efektīva vītināšana it īpaši pirmajās 2 stundās
plats vāls, sausnas satura kontrole
- Atbilstoša smalcināšana

Panākt optimālu cukuru
koncentāciju

Skābbarības analīžu rezultāti

- Vairāk, nekā 20 parametri izanalizēti katram paraugam
- 14 minerālvielas daļai paraugu

Zāles skābbarības kvalitāte

Analīžu parametrs	Vidēji	Optimālais
Sausna, %	31,9	28 – 35
pH	4,6	
Kopproteīns, % sausnā	16,5	> 14
Amonija slāpekļis, % no kopproteīna	11,4	< 8
Pelni, % sausnā	10,7	< 10
Org. Vielas sagrem., %	68,2	76 – 80
NDF, % sausnā	48,4	
NDF sagremojamība, % NDF	53	
ADF, % sausnā	32,1	
NEL, MJ, kg sausnas	5,3	5,8 – 6,8

Pelnu saturs barībā

- Minerālvielu saturs augā (stiebrzāles ap 6 %, lucernā – ap 8 %), kukurūzā 3 – 4%
- Piejaukumi no apkārtējās vides

Proteīns, sausna, pelni, ieskābšana

Sausna, %	Kopproteīns, % sausnā	NH ₃ frakcija (% kopprot.)	noKoppelni, sausnā	Sviestskābe, %/kg sausnas NorFor
19	15,2	13	21,2	0,6
24,8	13,6	14	15,5	0,52
31,1	14,9	10	15,4	0,47
25	13,8	14	12,8	0,72
25,8	20	11	12,7	0,49
22,9	15,3	12	12,6	0,47
19,1	19,3	22	12,3	1,65
23	16,5	11	11,6	0,48
28,2	13,6	8	11,6	0,35
22,9	18,8	18	11,4	1,28
25,5	16,3	13	11,1	0,58
17,7	18,6	14	10,9	0,39
39,6	16,6	10	10,8	0,24
28,6	17,2	15	10,6	0,71
31,7	17,1	18	10,2	0,9
34,8	17,3	14	10,2	0,34
18,3	22,6	14	10,1	0,39
28,5	16,5	12	10,1	0,46

Pie izēdināšanas

Ja pelnu saturs par 2 % lielāks virs
optimālā

Govs apēd 12 kg / 6 kg sausnas
skābbarību dienā

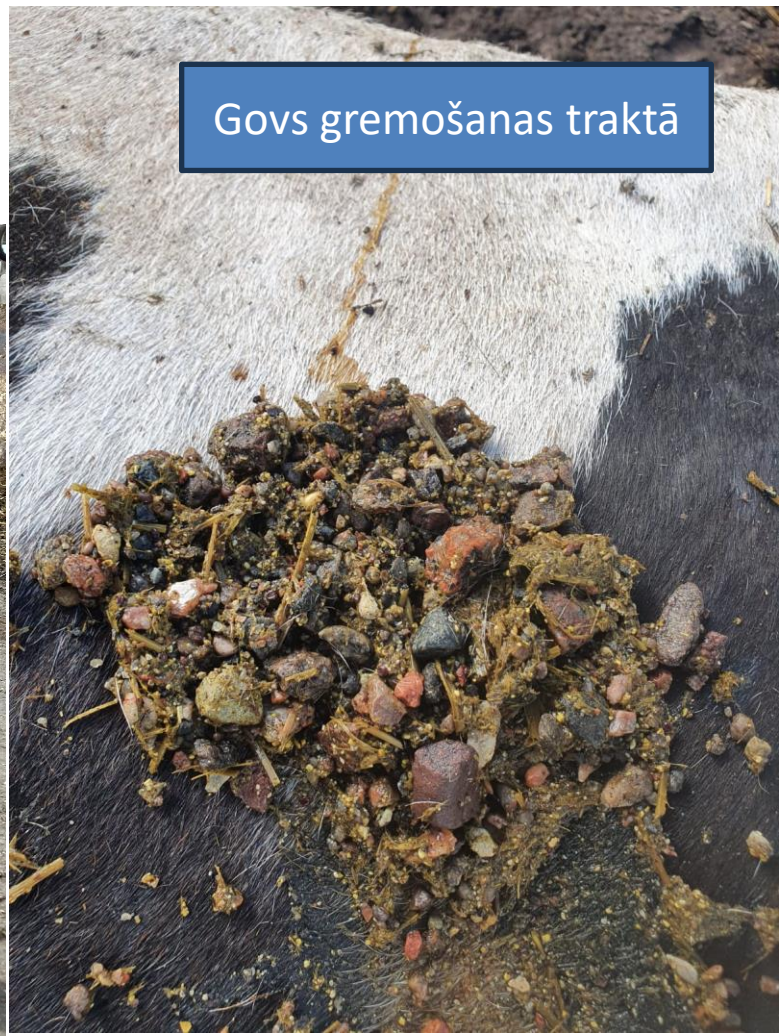
2 % no 12 = 240 grami

Katru dienu govij
papildus izbarojam
ap 120 - 240 g
nosacītu smilšu

Augšnes piejaukumi, akmeņi

Analīžu parametrs	Vidēji	Optimālais
Sausna, %	36,1	32 – 36
pH	3,9	3,8 – 4,2
Kopproteīns, % sausnā	7,3	8,0 – 9,0
Amonija slāpeklis, % no kopproteīna	6,3	< 6
Ciete, % sausnā	36,9	32 – 40
Nefermentējamā ciete, % no cietes	29	25 – 34
Org. Vielas sagrem., %	78,8	73 – 78
NDF, % sausnā	36,6	37 – 42
NDF sagremojamība, % NDF	58,2	40 – 60
ADF, % sausnā	19,6	19 – 22
NEL, MJ, kg sausnas	7,0	6,5 – 7,4

**Kukurūzas
skābbarības
kvalitāte**

Agrāk un vēlāk gatavota

Gatavošanas Datums	Sausna, %	Ciete, % sausnā	Nerfermentējamā ciete, % no cietes	Kop-proteīns, % sausnā	Enerģija NEL-VC, MJ sausnā	Sagremoj., organisikās vielas, %	NDF, %	NDF sagremojamība, %	pH	NH3-frakcija (%no kopprot.)
27. sept.	39,5	<u>35,8</u>	26	6,9	7,3	80,1	37,2	61,8	3,8	7
20. okt.	39,7	<u>37,5</u>	29	6,6	6,9	76,8	36,6	55,1	3,9	7

Kvalitāte dažādās kaudzes vietās

Parauga nosaukums	Sausna, %	pH	NH3 frakcija (% no kopprot. proteīns, % sausnā)	Kopelni, % sausnā	Org. vielas sagremojamība, % sausnā	%NDF, sausnā	%amība, NDF saugamoj	%ADF, sausnā	%MJ/kg sausnā	NEL, %/kg saunas NorFor	Etīķ-skābe, %/kg saunas NorFor	Sviest-skābe, %/kg saunas NorFor	
PA. 5-1	22,9	4	12	15,3	12,6	71,9	48,5	60,9	30,4	5,8	9,3	2,5	0,47
PA. 5-2	28,2	4,1	8	13,6	11,6	67,8	53,1	56,1	31,8	5,4	8,3	2,2	0,35
PA. 5-3	23	4,1	11	16,5	11,6	71,4	47,1	58	32	5,8	8,1	2,2	0,48

Kvalitāte dažādās kaudzes vietās

Parauga nosaukums	Sausna, %	pH	NH3 frakcija (% no kopproteīns, .)	Kopproteīns, % sausnā	Koppeļni jamība, % sausnā	Org. vielas sagremojamība, % sausnā	NDF, % sausnā	NDF sagremojamība, % NDF	ADF, % sausnā	NEL, MJ/kg sausnā	Pien-skābe, %/kg sausnas NorFor	Etiķ-skābe, %/kg sausnas NorFor	Sviest-skābe, %/kg sausnas NorFor
PA. A	14,8	5,1	19	22,3	9,9	64	52,6	43,3	36,9	5,2	3,9	2,4	2,86
PA. B	18,3	5	14	22,6	10,1	68,3	46,6	47,8	33,1	5,4	5,3	1,9	0,39

Kvalitāte dažādās kaudzes vietās

Parauga nosaukums	Sausna, %	pH	NH3 frakcija (% kopprot.)	Kop-noproteīns, % sausnā	Koppelni, % sausnā	Org. vielas sagremoj amība, % sausnā	NDF, % sausnā	NDF sagremo jamība, % NDF	ADF, % sausnā	NEL, % sausnā	Pien-skābe, %/kg sausnas NorFor	Etiķ-skābe, %/kg sausnas NorFor	Sviest-skābe, %/kg sausnas NorFor
BU. 2 pl. A	48,8	4,7	6	15,6	9,7	68,7	49,9	52,5	32,5	5,3	2,9	0,7	0,1
BU. 2 pl. B	49,1	4,7	7	15,5	9,4	68,8	48	51,2	32,3	5,4	3,2	0,9	0,11
BU. 2 pl. C	50	4,7	6	16,5	9,2	69,3	47,3	52,7	31,2	5,4	3,6	0,9	0,11

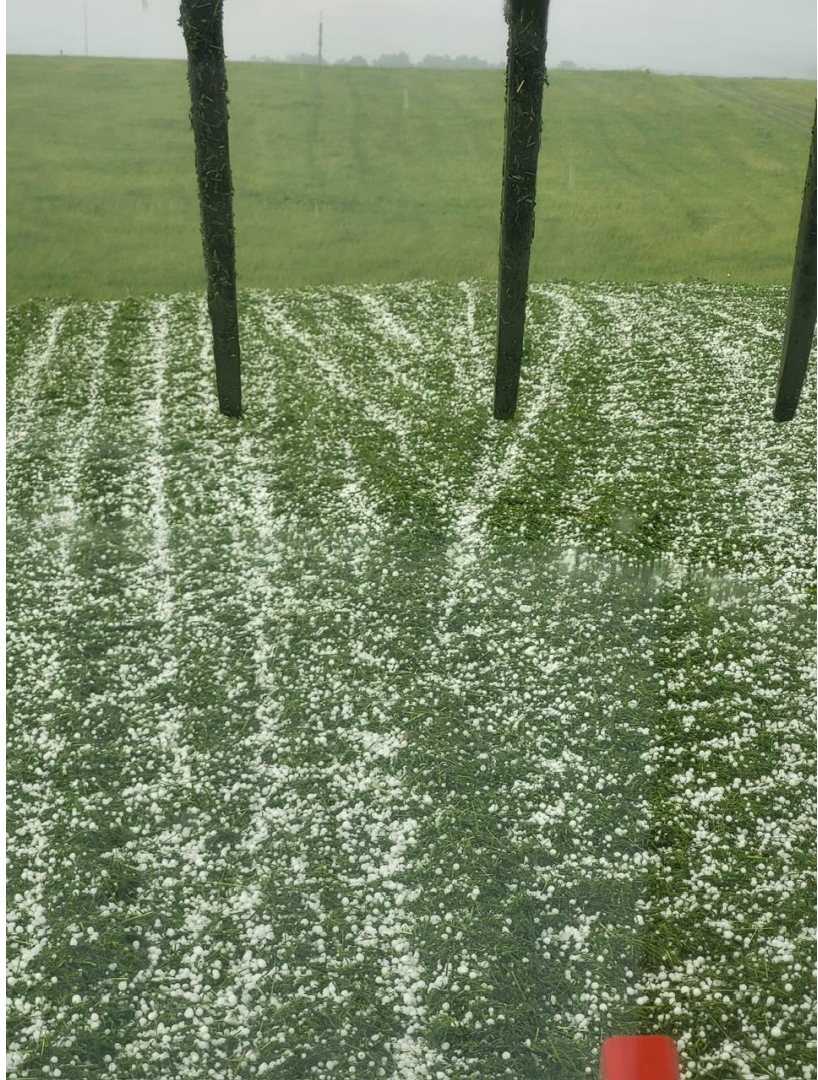
Kvalitāte
tvertnē
un virs
tās
sienām

Kvalitāte tvertnē un virs tās sienām

Parauga nosaukums	Sausna, %	pH	NH3 frakcija (% no Kop- kopprot. proteīns, % sausnā	Kop- proteīns, % sausnā	Kopelni, % sausnā	Org. vielas sagremoj amība, % sausnā	NDF, % sausnā	NDF sagremoj amība, % sausnā	ADF, % sausnā	NEL, % MJ/kg sausnā	Pien- skābe, %/kg sausnas NorFor	Etiķ- skābe, %/kg sausnas NorFor	Sviest- skābe, %/kg sausnas NorFor
2.PL. AUGSA KR 23	26,5	4,8	14	17,9	9,1	67,4	53,7	54	35,2	5,4	3,9	2,3	0,78
2.PL. LEJA KR 23	36,6	4,4	9	18,7	8,8	70,3	47,7	55,5	31,8	5,5	6,1	1,3	0,24

Kvalitāte tvertnē un virs tās sienām

Parauga nosaukums	Sausna, %	pH	NH3 frakcija (%Kop- no kopprot.)	Kop- proteīns, % sausnā	Koppelni, % sausnā	Org. vielas sagremoj amība, % sausnā	%NDF, % sausnā	NDF sagremoj amība, % sausnā	%ADF, % sausnā	NEL, %MJ/kg sausnā	Pien- skābe, %/kg sausnas NorFor	Etīķ- skābe, %/kg sausnas NorFor	Sviest- skābe, %/kg sausnas NorFor
KR.ZAL.Nr.3-23 VIR	51,7	5	10	16,7	9,4	62,8	54,5	47,4	38,9	5,3	2	1,4	0,1
KR.ZAL.Nr.3-23 AP	34,8	4,5	14	17,3	10,2	66	51,3	49	35,9	5,3	5,4	2,2	0,34

Nākotnes pētījumi

Skābbarības
kvalitāte
dažādās
tvertnes
vietās,
blīvums

Skābbarības kvalitāte dažādās tvertnes vietās, blīvums

Citi skābbarības kvalitātes parametri

- Skābes (pienskābe, etiķskābe, sviestskābe, propionskābe, etanols)
- Koptauki
- Šķīstošais proteīns
- Lignīns
- Nitrāti
- Minerālvielas (14)

Veiksmīgu 2024. gada
sezonu!

ZEMNIEKU
SAEIMA

